

ВСЕУКРАЇНЬСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА

Україна, 01033, м. Київ, вул. Саксаганського, 30-В, оф. 33,

тел. (044) 289-31-42

E-mail: vel@ecoleague.net

www.ecoleague.net

Позиція Всеукраїнської екологічної ліги щодо екологічних аспектів розвитку гідроенергетики в Україні

Всеукраїнська екологічна ліга висловлює свою занепокоєність щодо Програми розвитку гідроенергетики України на період до 2026 р., схваленої розпорядженням КМУ № 552-р від 13.07.2016 р.

Експерти ВЕЛ зробили комплексний аналіз урядового документу і наголошують, що реалізація Програми може спричинити негативний вплив на природні екосистеми, деградацію та забруднення водних об'єктів, зменшення їх водності та біорізноманіття, знищення об'єктів природної, історичної та культурної спадщини.

Безперечно, енергетика є рушійною силою економічного розвитку країни, але вироблення електроенергії має відбуватися з найменшим навантаженням на довкілля. Жодні економічні вигоди не можуть бути досягнені за рахунок знищення природного середовища.

Водні ресурси України потерпають від забруднення промисловими і комунальними стоками, залишками хімічних засобів та пестицидів, якими обробляються сільськогосподарські угіддя, забудови прибережних смуг, хижацького видобування піску з акваторії тощо.

Будівництво гідротехнічних споруд – гребель, ставків, малих ГЕС – негативно впливає на стан річок, зокрема:

- відбувається зміна природного гідрологічного, гідрохімічного, гідробіологічного режимів річки;
- перегородження річки призводить до зарегулювання стоку, уповільнення течії та замулювання дна;
- спостерігається зменшення чисельності або зникнення популяцій багатьох цінних видів водних організмів;
- створення водосховищ супроводжується вилученням з обігу та затопленням значних площ сільськогосподарських угідь, цінних природоохоронних територій, історичних та культурних пам'яток;
- функціонування водосховищ та інших штучних водних об'єктів призводить до обвалів берегів, підвищення рівня ґрунтових вод і заболочення прилеглих територій.

Особливе занепокоєння у даному контексті викликають проекти планованого будівництва каскаду ГЕС на р. Дністер, Канівської ГАЕС, добудови Ташлицької ГАЕС, а також масований наступ будівництва малих ГЕС в усіх регіонах України.

Всеукраїнська екологічна ліга виступає зі стратегічною ініціативою:

- демонтувати та припинити діяльність усіх гідротехнічних та гідроенергетичних споруд у басейнах малих річок України;
- заборонити будівництво нових малих ГЕС;
- скасувати «зелений тариф» для об'єктів малої гідроенергетики.

Всеукраїнська екологічна ліга

звертається до органів державної влади з пропозиціями:

1. Кабінету Міністрів України та центральним органам виконавчої влади:

- 1.1. Внести зміни до Програми розвитку гідроенергетики України на період до 2026 р., схваленої розпорядженням КМУ № 552-р від 13.07.2016, з метою врахування екологічної складової при плануванні будівництва нових гідроенергетичних споруд.
- 1.2. Здійснити Стратегічну екологічну оцінку (СЕО) Програми розвитку гідроенергетики України на період до 2026 р. та усіх.
- 1.3. Забезпечити проведення СЕО будівництва малих ГЕС в усіх регіонах України, зокрема, планованих об'єктів гідроенергетики в басейні Дністра як каскаду ГЕС.
- 1.4. Провести системний аналіз доцільності реалізації кожного нового об'єкта гідроенергетики з урахуванням потенційних екологічних, економічних та соціальних наслідків для подальшого сталого розвитку регіонів України.
- 1.5. При прийнятті рішень щодо розвитку гідроенергетики чи реалізації окремих проектів неухильно дотримуватись вимог міжнародних зобов'язань України у сфері охорони довкілля, Угоди про асоціацію України з ЄС.

2. Міністерству енергетики та захисту довкілля України:

- 2.1. Переглянути попередні рішення щодо проектів будівництва об'єктів гідроенергетики з метою мінімізації негативних наслідків для довкілля.
- 2.2. Розробити і внести на розгляд Кабінету міністрів України та Верховної Ради України зміни до нормативно-правових актів щодо оцінки впливу гідроенергетичних об'єктів на довкілля з урахуванням зобов'язань України щодо гармонізації її законодавства із законодавством ЄС.
- 2.3. Вжити першочергових заходів щодо завершення винесення в натуру меж об'єктів ПЗФ, з особливою увагою до водно-болотних угідь, заплав та водоохоронних зон.
- 2.4. Врахувати при формуванні системи державного екологічного моніторингу необхідність проведення моніторингових спостережень впливу на довкілля об'єктів гідроенергетики.
- 2.5. Провести комплексний аналіз ефективності реалізації Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну р. Дніпро на період до 2021 року з визначенням шляхів подолання екологічних проблем басейну Дніпра.
- 2.6. Створити Міжвідомчу робочу групу для напрацювання рекомендацій щодо збереження об'єктів природної, історичної та культурної спадщини на територіях, які потрапляють у зону впливу гідроенергетичних проектів.
- 2.7. Забезпечити можливість об'єктивного громадського обговорення та розгляду альтернативних варіантів проектів гідроенергетичного будівництва із залученням представників органів державної влади та місцевого самоврядування, наукових установ, громадськості і бізнесу з обов'язковим врахуванням їх рішень та рекомендацій.